

# 'ירושלים הנצורה'

יצאה ב - 3 בפברואר 1948 מפשיה רומנה (אזור העיר צ'יוויטווקיה, איטליה) כשעל סיפונה 680 מעפילים.

עם ההתקרבות לחוף חסמו אותה שתי משחתות בריטיות ואילצו אותה להפליג בכיוון חיפה. בקרבת חיפה נחתו חיילים בריטיים על סיפונה וניסו להשיטה, אך הצוות חיבל בספינה ולבריטים לא נותר אלא לגרור אותה לנמל חיפה. המעפילים, יחד עם הצוות הזר, גורשו לקפריסין.



## מפרט טכני

Ambrosiana	שמות קודמים
הקדושה	שם צופן
ספינת משא דו תרנית עשויה עץ. מבנה רחב, עומק במים 3.5-4 מ'.	סוג כלי השייט
300 טון	תפוסה
מנוע 'מרצדס', 400 סלד"ק	הנעה
7.5 קשרים	מהירות

## רכש והכנה

עדה סרני והמוסד לעליה ב' באיטליה, באמצעות איש קשר מקומי.	הרוכש
מילנו.	מקום הרכישה
לא היה.	גילויי בריטי בשלב זה
יהודה צפתי, אנשי המוסד באיטליה, ומקומיים.	צוות ההכנה
במחסן סודרו מקומות מצינורות ודרגשי עץ ל- 630 איש. על הסיפון הוקם מטבח בצריף עץ. נבנו סליקים בחרטום לאנשים, ובחדר המכונות למכשיר הקשר, ולאקדח. בספינה היו שתי סירות ל-20 איש כל אחת, ושני סולמות. כן הובא מזון ל 5-10 ימים וחמישה טון מים.	ארגון הספינה להעפלה

## צוות ומלווים

יהודה צפתי	מפקד הספינה
משה דפני - פל"ים	מלווה נוסף
דניאל (דני) סנדלר	גדעוני
משדר שפעל על גבישים חדשים. נמתחה אנטנה מראש התורן האחורי לגשר. לא היה מכשיר אס.א.אס.. הכל הוכן בידי הגדעוני בנמל ההכנה שבועיים לפני ההפלגה. על פי דו"ח בריטי היו בספינה ארבעה מכשירים לשידור והקלטה מתוצרת ארצות הברית.	מכשיר קשר
איטלקי מבוגר, בעל ניסיון שיט באוקיינוס, נשכר ע"י עדה סרני עם הצוות.	רב חובל
מכונאי אוסטרי דובר איטלקית שהפליג ב'פלמ"ח', רב מלחים, ושלושה מלחים רגילים.	צוות

## העלאת מעפילים

נמל / אזור ההעלאה	צ'יוויטווקיה (Civitauecchia), בחוף פתוח ורדוד צפונית לעיירה.
יחס השלטונות	ההעמסה נעשתה בחשאי.
מספר מעפילים	680
מוצא ושיוך תנועתי	220 נשים, מהן 42 בהריון, רובן מרומניה, הונגריה ופולין. גורדוניה - 130; התאחדות - 130; דרור בורוכוב - 140; איחוד - 54; הפועל המזרחי - 13; נוער ציוני - 14. השאר בלתי מפלגתיים. ביניהם 39 ילדים ושישה קשישים. השאר בגילים שונים.
מחנות המעפילים	מחנות הכשרה של התנועות במקומות שונים.
ההעלאה	באמצעות שש סירות גומי ל - 30 איש כל אחת, שנגררו לספינה בעזרת כבל מגשר שהוקם בליל ההעלאה. הספינה עגנה במרחק של כ - 400 מ' מהחוף. הועלו כבר כ - 350 איש, כשהים החל לגעוש וסירה אחת התהפכה. ההעלאה הופסקה, והספינה שטה ללב ים. כעבור יומיים הועלו היתר בחוף אחר לידי גאאטה באמצעות ספינת דייג של המוסד, אשר העבירה אותם לספינה שהיתה במרחק שלושה מיל מהחוף.
ארגון הספינה	המעפילים התחלקו על פי הקיבוצים שאליהם היו מיועדים להגיע. מונו ראשי קבוצות וסדרנים שפעלו במשמרות.

## ההפלגה

תאריך ושעה	3 בפברואר 1948, 03:00 לפנות בוקר.
נתיב ההפלגה	הספינה עגנה בלב ים, ועם תום ההעלאה יצאה ללא בעיות, הפליגה מצ'וויטווקיה דרומה והמתינה יום בים כדי לעבור את מיצרי מסינה בלילה. משם המשיכה לכרתים, ודרומה לכיוון חוף מצרים. ההוראה המקורית הייתה להפליג לאורך חופי צפון אפריקה, ומחוף פורט סעיד ואלכסנדריה לכיוון חופי הארץ.
אירועים בדרך	ההפלגה נמשכה שבעה ימים ללא תקלות. ליד כרתים הייתה סערה עזה. הניווט נעשה בעזרת מצפן וניווט חופים. רב החובל לא היה בקי בניווט אסטרונומי ומפות, וכן לא יכול היה לעזור בהרמת המפרש.

## עימות עם הבריטים

<p>גילוי וליווי בריטי</p> <p>ב- 10 בפברואר, בהיות הספינה במרחק 80 מיל מחופי הארץ, הופיע בשעה 10:00 מטוס בריטי מדגם ליברטור, שחג מספר פעמים. כעבור מספר שעות הגיע מטוס נוסף. האנשים כבר לא היו על הסיפון, מבני השירותים והמטבח פורקו והושלכו לים כדי להקשות בזיהוי. באותו יום לפנות ערב, הופיעה משחתת. היא ליוותה את הספינה במשך כל הלילה.</p>	
<p>ההוראות היו לא להתנגד בכוח לפינוי ולהעברה לספינות בריטיות.</p>	<p>הכנות לעימות והוראות העימות ותוצאותיו</p>
<p>ב- 11 בפברואר הופיעו שתי משחתות נוספות וחסמו את נתיב השיט לחוף תל אביב. הספינה נאלצה להפליג לכיוון חיפה. מפקד המשחתת R-90 הודיע שלא ישתמש בנשק אם לא יתנגדו. ב- 12 בפברואר לפנות בוקר הגיעה הספינה לפתח נמל חיפה וניסתה להיכנס בכוחות עצמה. בהיותה במרחק 600 מ' מהחוף ניסו הבריטים להשתלט עליה. המכונות חובלו והספינה נגררה למעגן צדדי. אחד המלווים בספינה משה דפני מעיד כי לא היה טעם לארגן התנגדות אפקטיבית, כי רק מעטים מבין המעפילים רצו להתנגד ממש ואילו רבים הגישו מים ומזון לחיילים ועזרו להם לעלות לגשר. ביום התפישה בשעה 14:00 נותק הקשר, מכשיר הקשר נזרק לים והמכשיר הרזרבי הוטמן בסליק. על פי דו"ח בריטי נמצאו בספינה מכשירי הקשר בסליק וכן ניירות הספינה. בנמל חיפה הורדו העולים בשקט והועברו באמצעות ספינת משמר בריטית לספינת הגירוש 'אושן ויגור'.</p>	

## חילוץ מלווים

<p>הוראות והכנות לחילוץ</p> <p>לרב החובל ולצוות – להיטמע בין המעפילים, למלווים – להיכנס לתוך הסליק ולהמתין עד שייחלצו אותם.</p>	
<p>החילוץ</p> <p>המלווים הצליחו להתחמק לאחר שהסתתרו בסליק. משה דפני עבר עם המעפילים לספינת הגירוש.</p>	

## תוצאות

<p>לאן הגיעו המעפילים</p>	<p>לקפריסין.</p>
---------------------------	------------------

הספינה צורפה ל"צי הצללים" שהיה קשור לשובר הגלים של חיפה, ומאוחר יותר נמכרה לגריטה.